

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

ONTWERP – TWEEDE VRAESTEL
NOVEMBER 2009

PUNTE: 100

TYD: 18 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 4 bladsye.

INSTRUKSIES AAN DIE OPVOEDER

1. **Hierdie praktiese vraestel moet op die laaste Maandag van die 3de kwartaal aan die leerders gegee word.**
2. Leerders kan hulle voorbereiding (LU1) tydens die vakansie doen.
3. Daar moet met die praktiese produk (LU2) op die 1ste dag van die 4de kwartaal begin word. Dit moet onder toesig van die klasonderwyser geskied omdat dit 'n eksterne praktiese eksamenvraestel is.
4. Die voorleggingsdatum vir moderering en assessering van PAT's 1, 3 en 5, die Junie praktiese eksamen en die November praktiese eksamen is 12:00, op die Maandag van die week voordat die geskrewe eksamen begin.

Hierdie praktiese eksamen bestaan uit EEN vraestel.

Hierdie vraestel bestaan uit TWEE dele: Die eksamenwerkboek/bronboek (LU1) en die finale praktiese eksamenproduk (LU2).

LU1: DIE ONTWERPPROSES (WERKBOEK/BRONBOEK)

A3-GROOTTE (50 PUNTE)

LU2: ONTWERPPRODUK (50 PUNTE)**ALGEMENE INLIGTING: FINALE PRAKTISE EKSAMEN**

1. PAT's 1, 3 en 5, sowel as die Junie praktiese eksamen moet, saam met hulle assesseringstate voorgelê en uitgestal word vir assessering.
2. Die praktiese jaarwerkprodukte (PAT's 1, 3 en 5) is VERPLIGTEND en slegs kandidate wat in staat is om aan hierdie vereistes te voldoen, mag die eksamen vir hierdie vak aflê.
3. Kandidate wat nie PAT's 1, 3 en 5 voorlê nie, ontvang GEEN punt vir hierdie gedeelte van die eksamen.
4. PATs 1, 3 en 5, die Junie praktiese eksamen en die finale eksamen praktiese produk (LU2) moet professioneel as 'n uitstalling vir assessering aangebied word. Dit moet in kronologiese volgorde wees met die onderskeie assesseringstate langs elke PAT.
5. Die finale eksamen praktiese proses (LU1) moet in 'n werkboek-/bronboekformaat in album-vorm aangebied word. Los bladsye wat slordig aangebied is, sal NIE geassesseer word nie.
6. Besonderhede van hoe die werkboek/bronboek benader moet word, kan in die *Ontwerp-Leerprogramriglyne* en die *Vak-assesseringsriglyn* gevind word.

INTRUKSIES AAN DIE KANDIDAAT:

Reageer op EEN van die volgende twee opdragte:

OPDRAG/ONDERWERP 1: AFRIKA NOVA

Skep 'n ontwerp en produk in jou dissipline wat aspekte van ons Suid-Afrikaanse fauna en flora integreer/verenig met spesiaal gekose kwaliteite van EEN vroeë internasionale Ontwerpsbeweging (bv. Kuns- en Kunslyt, Art Nouveau, Art Deco of Bauhaus).

OPDRAG/ONDERWERP 2: KREDIET-KNERS

Die huidige ekonomiese krisis het 'n groot impak op ons lewens en het ons bewus gemaak van die waarde van spaarsaamheid en om binne ons middele te leef. Baie ander aspekte hou verband met die krisis, byvoorbeeld werkloosheid en armoede.

Skep 'n ontwerp en produk in jou dissipline wat hierdie aspekte op 'n manier ondersoek en beklemtoon.

Produseer funksionele ontwerpe en produkte volgens die raamwerk wat hieronder gegee word:

LEERUITKOMS 1: ONTWERPPROSES**Vereistes:**

Alle voorbereidende werk, wat die proses van konseptualisering tot realisering behels, moet gedokumenteer word. Stelselmatige ondersoek van probleme wat deur die opdrag/onderwerp opgelewer, moet getoon word.

Die ontwerpproses moet in 'n A3-werkboek/-bronboek formaat ($\pm 30 \text{ cm} \times 40 \text{ cm}$) gedoen word.

- Die werkboek/bronboek moet in albumformaat aangebied word (dit is in boekvorm).
- Dit moet maklik oopmaak en moet bladsye hê wat maklik omblaai.
- Die werkboek/bronboek moet van ligte karton of papier gemaak wees.
- Geen venstermontering, plastiekoortreksels of asetaat mag gebruik word nie.
- Alle werk wat kleiner/groter as die grootte van die werkboek/bronboek is, moet op die A3-grootte bladsye van die werkboek/bronboek vasgegom word.
- Maak seker dat die werkboek professioneel aangebied word.

Kriteria:

Jou werk sal volgens onderstaande kriteria gemerk word:

- Bewys van navorsing en eksperimentering
- Bewys van vrugbare idees (byvoorbeeld duimnael sketse) en ontwikkelingskonsepte
- Sensitiewe gebruik van die elemente en beginsels van Ontwerp
- Bewys van tonale tekening(e) wat verband hou met die finale konsep
- Self-evaluering van die proses

(1 x A3 of 2 x A4)

LET WEL:

- Omdat LU1 dieselfde gewigstoekenning as LU2 (die finale produk) het, moet genoeg tyd daarvoor gegee word sodat die belangrikheid erken sal word.
- Die opvoeder kan by die voorafgaande voorbereidingsessie betrokke wees.
- Die leerder mag huis werk.
- Vir verdere instruksies verwys na die Leerprogramriglyne (LRP) [50]

LEERUITKOMS 2: FINALE ONTWERPPRODUK

Jou funksionele ontwerp moet jou eie keuse wees, gekies uit enige EEN ontwerp-kategorie soos in die *LPR-kategorieë/dissiplines* genoem.

Vereistes:

Tweedimensionele ontwerp moet verkiekslik 'n A3-grootte wees, maar NIE groter as A2 nie.

Die grootte van driedimensionele ontwerpe sal afhang van die funksie van die voorwerp wat gemaak word. Hou in gedagte dat die finale produk dalk na 'n sentrale nasiensentrum vervoer sal moet word. Voorwerpe moet professioneel aangebied word.

KRITERIA:

Jou werk sal volgens onderstaande kriteria geevalueer word:

- Sensitiewe gebruik van elemente en beginsels van Ontwerp
- Kreatiwiteit en oorspronklikheid
- Tegniek en vakmanskap
- Bewys van ontwerpbetrokkenheid, asook bewys van ten minste 18 ure se werk
- Professionele aanbieding

LET WEL:

- Die opvoeder mag glad NIE die kandidaat op ENIGE wyse tydens die finale produksie van die ontwerp help nie.
- Alle werk moet onder toesig van die onderwyser plaasvind.
- Enige vorm van direkte kopiering/plagiaat sal streng gepenaliseer word.
- Eksamensopsies: Werk moet op 'n deurlopende basis tydens kontaktyd of tydens drie opeenvolgende dae van ses ure elk plaasvind.
Jou keuse van eksamenopsie moet met jou skool onderhandel word. [50]

TOTAAL: 100